

2.2.4. **Де-юре** **имущественно-договорные правонарушения**: проступки, парাপроступки, квазіпроступки, квазіпарাপроступки, параказусы и казусы, которые нарушают имущественно-договорные и связанные с ними неимущественные правоотношения между юридическими лицами [1, с. 75; 2, с. 13].

Л и т е р а т у р а :

1. Кириченко А. А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Алан-кира: коллективная монография [кол. авторов под науч. ред. А. А. Кириченко]. – Второе издание. – Николаев: Ник. нац. ун-т им. В. А. Сухомлинского, 2015. – 1008 с.
2. Кириченко А. А. Курс лекций по спецкурсу «Инновационная процедура противодействия правонарушениям»: учеб. пособие / А.А. Кириченко, Ю. А. Ланцедова. – Николаев: ННУ им. В. А. Сухомлинского, 2016. – 108 с.

КНИЖЕНКО

Оксана Олександрівна

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ст. 369-2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Чинний Кримінальний кодекс України (далі – КК України) в двох нормах (диспозиції ст. 172 та примітці ст. 369-2) посилається на положення Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», які на сьогодні втратили чинність. Відповідно до п. 1. ч. 4 Прикінцевих положень Закону України «Про запобігання корупції» попередній закон визнано таким, що втратив чинність (крім положень щодо фінансового контролю, які втрачають чинність з початком роботи системи подання та оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування).

Згідно з п. 2 ч. 6 Прикінцевих положень Закону України «Про запобігання корупції» Кабінет Міністрів України в шестимісячний строк з дня набрання цим законом чинності мав забезпечити внесення на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо приведення законодавчих актів у відповідність із прийнятим Законом. Так, 11 серпня 2015 року Кабінетом Міністрів України було представлено проект «Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про запобігання корупції»[1] (далі – Проект). Цим проектом, окрім як до КК України, відповідні зміни передбачається внести також й до Кодексу цивільного захисту України, Законів України «Про державну службу», «Про Службу безпеки України», «Про диплома-

тичну службу» та інших нормативних актів, в цілому запропоновано внести зміни до 45 Законів України.

Без внесення відповідних змін до КК України застосування ст. 369-2 цього кодексу буде нічим іншим, як порушенням принципу законності. Пов'язано це передусім з тим, що злочинність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки Кримінальним кодексом України (ч. 3 ст. 3 КК України). Встановлення ознак складів злочинів, описаних у ст.ст. 172 та 369-2 КК України, є неможливим через наявність посилання в них на закон, який втратив чинність. Зокрема, притягнення осіб до кримінальної відповідальності за зловживання впливом (ст. 369-2 КК України) наразі унеможливлено з наступних причин. Коло осіб, уповноважених на виконання функцій держави, на яких вказується у диспозиції цієї статті, визначено статтею 3 Закону України «Про запобігання корупції», в той час як Кримінальний кодекс України зобов'язує правозастосувача визначати це коло за допомогою ст. 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», яка втратила чинність.

Вказану очевидну помилку законодавця необхідно негайно усунути, оскільки вона спонукає до застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією, що прямо заборонено ч. 4 ст. 3 КК України.

Відзначимо, що на недосконалість норми, визначеної ст. 369-2 КК України, в юридичній літературі вже була привернута увага. Зокрема, В. І. Осадчий у своїй монографії «Корупційні злочини», видану в 2016 році, говорить про потребу в корегуванні змісту примітки цієї статті [2, с. 72]. Вчений, як й автор цієї роботи, вказує на законодавчу помилку, яка полягає в посиланні тексту закону на закон, який втратив чинність. В. І. Осадчий робить акцент на доцільності вживання в диспозиції ст. 369-2 КК України саме словосполучення «особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування», а не «особи, уповноважені на виконання функцій держави». До таких міркувань науковець дійшов через те, що й Закон України «Про запобігання і протидії корупції» і Закон України «Про запобігання корупції» вживає не словосполучення «особи, уповноважені на виконання функцій держави», а словосполучення «особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» [2, с. 72]. В якості аргументу вчений звертається й до змісту ст.ст. 366-1, 368-2 КК України, в яких законодавець також використовує словосполучення «особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування». Такий підхід обумовлений системним тлумаченням закону про кримінальну відповідальність.

Із думкою В.І. Осадчого слід погодитися ще й тому, що в Конвенції ООН проти корупції [3], яку Україна ратифікувала в 2006 році, йдеться

не виключно про осіб, які виконують функцій держави, а про державних посадових осіб. Поняття «державна посадова особа» значно ширше ніж поняття «особа, яка виконує функцій держави».

Таким чином, аби усунути зазначені недоліки необхідно внести зміни до ст. 369-2 КК України та викласти її в такій редакції:

«Стаття 369-2. Зловживання впливом

1. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави **або місцевого** самоврядування, – караються штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до двох років.

2. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави **або місцевого**, або пропозиція чи обіцянка здійснити вплив за надання такої вигоди – караються штрафом від семисот п'ятдесяти до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

3. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави **або місцевого**, поєднане з вимаганням такої вигоди, – караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна.

Примітка. Особами, уповноваженими на виконання функцій держави **або місцевого**, є особи, визначені в пунктах **1–2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції»**.

Л і т е р а т у р а :

1. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про запобігання корупції»: Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56255
2. Осадчий В. І. Корупційні злочини : монографія / В. І. Осадчий. – К.: Видавництво Європейського університету, 2016. – 82 с.
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c16